

Txotx deia ozenen entzuten den lurraldearen jaia

Hernanin, Urnietan, Usurbilen eta Astigarragan izango da Sagarrondotik

EUSKAL HERRIKO sagardotegien %60 baino gehiago gipuzkoarrak dira. Eta Gipuzkoako sagardotegien erdiak lau herriotan aurkitzen dira: Hernani, Astigarraga, Urnieta eta Usurbilen. Horregatik edo, sagardoaren inguruko festa antolatzen hasita Sagardoaren lurraldea deitzen den horretan egitea erabaki zuen iaz Sagardoaren Kultura Sustatzeko Elkarteak (SKSE). Bai lehengo urtean eta bai aurtengoan aipatutako lau herriek parte hartu dute jaialdian, hau edo hura antolatzen, egitarauak hala agintzen duenean hango edo hemengo ekin-tzan parte hartzen eta, noski, festaz eta giroaz gozatzen. Eta parte hartzea maila eta kolore guztietakoa izan da, Udaketik herritarrenganaino. Horren adibide garbia da otsailaren 28an Usurbilen jokatu den lau herrien arteko herri-kirol desafioa adibidez.

Aurtengo Sagarrondotik jaialdia iazkotik desberdina horretan izango da hain zuzen, lau herriek jaialdia babestu eta bertan parte hartuko dute lehengo urtean bezala, baina, horregatik, egitaraua lau herrietan banatuta banatuko da. Sagardoak eta sagardoaren kulturak lagun kuttunak baitaizka Usurbilen, Urnietan, Astigarragan eta Hernanin.

Sagardoa eta Usurbil; betiko lagunak

Datorren maiatzean Usurbilgo Sagardo Egunak 23.a beteko du. Berriz ere beteko dira herriko bazterrak jendez eta sagardoz, azken urteetan jaia izugarria bihurtu baita. Eta festa honen atzetan egon da urtez urte eta 23 urtetan Sagardo Eguneko Lagunak taldea. Sagardoaren kulturak bizi zuen egoera kaskarrekin kezkatuta zegoen herritar talde bat bildu zen 1982 urtean, guztiak ere Andatza Kultur Kirol Elkartearen bueltan zebiltzanak, eta sagardo mundua sustatzeko zerbait egin beharra zegoela erabaki zuten. Halaxe sortu zen Sagardo Eguneko Lagunak taldea.

Hasiara-hasieratik taldeko kide den Jakoba Errekondoren hitzetan «gaur egungo egoerak eta orain dela 23 urtekoak ez daukate zerikusirik. Sagardo munduak izugarritzko beharrak zituela ikusi genuen eta horretan hasi ginen lanean. Denborak arrazoia eman digu». Lehenengo urte hartan astebeteko sagardo jardunaldiak antolatu zituzten eta erakusketekin eta hitzaldiekin osatu zituzten besteren artean. Amaiera bikaina eman zien jardunaldiei lehenengo Sagardo Egunak. Estreinako hartan hamaika sagardogilek hartu zuten parte. Gauzak asko aldatu dira, ordea, azken hamar urtetan Usurbilgo Sagardo Egunera 45 bat sagardogile gerturatzen dira, plazan ka-

bitzen diren guztiak, lekua egonez gero, gehiago ere etortzeko gogoz baitaude. Sagardotegiak ere duela 23 urte baino ugariagoak dira eta osasuntsu daude, baina, hala ere, «asko dago egiteko», Errekondok nabarmendu duenez. «Sagardo mundua eta sagardotegiak ez dira gauza berdina. Sagardotegiak ondo daude, baina sagardo munduan behar handiak daude oraindik orain. Baserritarrak, ekoizleak, kultura... horiek denak sagardo munduaren parte dira eta ez daude hain ondo». Hartara, Sagardo Eguneko Lagunak taldea horiei guztiei begira ari da lanean. Sagarrondotik jaialdian ere parte hartuko du Usurbilgo taldeak. «Sagar-

doaren munduan gero eta gauza gehiago egin, hobeto».

Urnietan: Sagardoa sentitzearen artea

Askotan, gehiegietan igoal, sagardoaren lurraldea aipatzen hasita Urnieta ahaztu egiten da Hortxe dago, ordea, tradizioaren bihotz-bihotzean. Urnieta sagardogileak ez dira elkarte batean bildu oraindik, baina banaka-banaka hartuta adibide eder askoak daude baserrietako kupel ondoetan. Urnietak ere marrazten duela sagardoaren lurraldea. Horren adibide dugu Eula Sagardotegia, aitona aitari eta aitak semeari utzitakoa, hala kontatu di-

Usurbilgo Sagardo Egunak 23 urte beteko ditu orain.

gu Aitor Iguaranek, bertako semeak. Bere aitona zenak bazituen kupelak eta ez bakarrik etxerako, kanpoan ere saltzen baitzuen sagardoa. Aitak jarraitu zion tradizioari eta Aitor semeak ondoren. Eula sagardotegia osasunez majo dago, azken urteotan ez omen du gora-behera handirik somatu bisitarien kopuruan, «urtero berdintsu etortzen dira». Tarrean urteroko bisitari leialak, urteroko aurpegiak alegia; eta baita urtero-urtero aurpegi berriak ere. Urnieta sagardogileek ere babestuko dute Sagarrondotik jaialdia, halakoak mesedegarri direla uste dutelako. Baina, hori bai, Aitor Iguaranek nabarmentzen duenez, «ez dira sagar-

doaren aitzakian egin behar halako jaiak, sagardoa sentituz eta errespetatuz egin behar dira. Sagardoarekiko sentimendu hori izan behar dute halako festeko.

Sagardoaren irrintzia Hernanitik mundura

Gipuzkoako Sagardo Naturalaren Kofradia Hemanin: Tolarea.

Duela bederatzi urte sortu zen Tolarea Hemanin, Berria Merkatarien Elkartearen bultzadaz. Tolareako lehen-dakari Kristina Goñik gogoratzen duenez, «kasualidadez jakin nuen merkatariek nola kofradia bat sortu zuten, sagardotegi batean jakin nuen hain zuzen. Sartzerik ba al dago? Galdetu nien. Eta ordutik hemen gabiltza saltsan».

Gaur egun Gipuzkoako Sagardo Naturalaren Kofradiak ehun kofrade inguru dauzka, mota guztietako sagardoazaleak eta sagardo munduaren maitaleak tartean. Urtean barrena bi hitzordu garrantzitsu izaten dituzte: martxoan izaten den kofradeen ekitaldi nagusia eta iraila inguruan antolatzen duten sagarraren eta sagardoaren jaiak. Hauetz gain, erakusketak, hitzal-diak eta halakoak ere antolatzen dituzte. Sagarrondotik jaialdiaren babesle eta laguntzaile da Tolarea, oso begi onez ikusten baititu halako jaialdiak. «Sagardoaren munduan egiten den guztia pozgarria da guretzat eta halakoak laguntzen saiatzen gara beti. Sagarrondotik jaialdiak ere izango du gure laguntza, lehengo urtean bezalaxe».

Bederatzi urte hauetako balantzea ona da. Eta Kofradiak lehendakariari eman dion onena lagunak dira dudarik gabe, «beste kofradietako lagunak eta sagardo munduan ezagututako la-

USURBIL

Sagardo Egunaren Lagunak elkarteak duela 23 urte sortu zen Usurbilen sagardoaren mundua indartzeko asimetan

URNIETA

Sagardo tradizio handiko herria da Urnieta; sagardotegi asko aitona aitari eta aitak semeari posatakoak dira

HERNANI

Gipuzkoako Sagardo Naturalaren Kofradiak ehun kide inguru ditu, guztiak ere sagardo munduaren maitale

ASTIGARRAGA

Jaiak berria den Sagardun Partzuergo kultur taldeek, sagardogileek eta Udalak osatzen dute

Gipuzkoako sagardotegiaren erdiak Urnietan, Usurbilen, Hemanin eta Astigarragan daude.

gunak dira bederatzi urte hauetan gertatu zaigun gauzarik onena. Gainera, pozik gaude sagardoa hamaika bazterretan eman dugulako ezagutzera, Euskal Herrikan kanpo Espainiako leku askotara eramanez sagardoa. Eta sagardoaren berri ematearekin batera Euskal Herriaren berri eta, nola ez, Hemanin berri ere eman dugu». Aurrera begira lan horretan jarraitzeko grinez dago Kristina Gofii eta berak zuzentzen duen Kofradia.

Sagardun Partzuergo Astigarragan

2003ko ekainean sortu zen Sagardun, Astigarragako sagardogileekin eta sagardogintzarekin zerikusia duten jarduera soziokulturalak antolatzeko eta bideratzeko helburuarekin, hain zuzen ere. Partzuergo Astigarragako Udalak, herriko kultur taldeek eta inguruko sagardogileek osatzen dute eta hamaika erronka daukate buruan, guztiak ere sagardoaren eta sagardotegiaren ingurukoak. Sagardun Partzuergoaren helburuak norabide askotakoak dira: komunikabideetara sagardoaren inguruan antolatzen diren kultur ekimen guztien berri zehatza helarazi nahi dute batetik; agente turistikoekin ere lan egin nahi dute, bazkari eta afari erreserbak eginez eta bisita gidatuak antolatuz adibidez; sagardoazalei begira ere bada go Sagardun, eta hauentzat katak, dastaketak, ikastaroak, argitarapenak, martxan jartzea da bere helburuetako bat.

Eta dauden sagardoazaleak zaintzeaz gain, berriak ere erakarri behar direnez, ikasleentzako bekak, ikerkuntza lanak eta bisita gidatuak antolatzeko asmoa ere badu Astigarragako elkarte gazteak.

Joxe Angel Gaztañaga

Gipuzkoako Sagardogileen Elkarteko lehendakaria

«Sagardotegiek sasoi ona bizi dute, baina beti dago zer hobetua»

IÑAKI IRIGOIENEK pasatu zion lehendakariaren kargua duela ez asko eta lehenengo trantze horretan dabil oraintxe Joxe Angel Gaztañaga, martxan hasi beritan. Gipuzkoako Sagardogileen Elkarteko lehendakaria ez ezik, Gaztañaga Sagardotegiko nagusia ere bada Joxe Angel. Sagardogileek ondo dakite arazoak eta trabak denentzen artean banatuz gero, bakoitzarentzako parte txikiagoa izaten dela eta errazago gaintzen direla gainera. Indarrak batuz gero, ate asko aiseago zabalitzen dira-eta.

Nolatan hautatu zaituzte lehendakari?

Elkartean lan asko daude egiteko eta, normala denez, aldaketak ere izaten dira tartean. Ni zuzendaritza batzordearen inguruan nengibilen diruzain lanetan eta nire izena bota zuten lehendakari berria izateko. Azkenean, bozketa egin zen zuzendaritza batzordean lehendakari izateko prest geunden artean eta niri tokatu zitzaidan. Ilusioa badaukat, alferrik gaude beste- la, eta ahal dudan ondoen egingo dut nire lana.

Elkartean lan asko daudela esan duzu. Zeintzuk dira bere eginbeharrak?

Lan nagusienak sagardoari bultzada ematea eta sagardogileei sortzen zaizkigun arazoak konpontzen saiatzea dira. Sagardogileek ez dugu momentu oso ona bizi, sanitaterako legeak ez baitira batere samurrak eta exijentzia handiak dauzkagu. Elkartearen lanetako bat horixe da beraz; exijentzia horiek guztiak denon artean betetzeko moduak bilatzea. Ikerketak, sagardoaren prezioa eta halakoak ere aztertzen

ditugu. Eta dirulaguntzak ere elkartearen izenean eskatzen ditugu sagardogile guztiok. Elkartuta joanda abantailak lortzeko aukera askozaz gehiago dauzkagu.

Baina sagardotegiaren martxa ona da, ezta?

Sagardotegiaren gauzak nahiko ondo doaz, baina egia da gauzak estutzen ari direla eta, gero eta gehiago, sagardotegiak enpresa bezala bideratzen ari direla. Lehenago familiako negozioak izan dira sagardotegiak eta orain enpresa bezala begiratu behar diegu. Eta horrek egin behar asko dakartza, pixkanaka-pixkanaka egin behar ditugunak. Orokorrean esan daiteke sagardotegiak garai ona bizi dutela, baina horrek ez du esan nahi horrela gelditu behar dugunik, hobetu beharra dago, txukun-txukun hobetzen eta irudi ona ematen. Nahi izanez gero, beti dago zer hobetua.

Zenbat bazkide zaudete?

Elkartean 65 bazkide gaude, gehienak Astigarraga eta Hemaniko sagardotegiak, nahiz eta Gipuzkoako beste herrietakoak ere badauden. Gainera, bulegoan langile bat daukagu administrazio kontuetarako eta gure asmoa da egoitza propioa jartzea, lokal bat erostea alegia. Orain alokairuan daukagu.

Zer moduzko txotx denboraldia espero da.

Nik uste oso ona izango dela. Sagardoa ere ederra dago, edanerraza oso, usain ederrekoa. Kolorez horixegoa da, baina oso ona da aurtengo sagardoa. Orain arteko mugimendua ikusita, aurtengoan jende dezente izango dela uste dut.

